

ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟตต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

THE EFFECT OF INFORMATION - MOTIVATION - BEHAVIORAL SKILLS PROGRAM ON PHOSPHATE BINDER ADHERENCE IN HEMODIALYSIS PATIENTS

ร.อ.หญิง ภัทราวดี จินตนา 5536307 NSAN/ M

พช.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อรวรรณ ศรียุคคศุทธ, D.S.N., คณิงนิจ พงศ์ถาวรรกมล, Ph. D. (NURSING), เนาวนิตย์ นาทา, พ.บ., ว.ว. อายุศาสตร์โรคไต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจและทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟตต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต ในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยใช้แนวคิดการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และพัฒนาทักษะ เพื่อนำไปสู่การปรับพฤติกรรมของ Fisher & Fisher (1992) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่คลินิกโรคไต รพ.พระมงกุฎเกล้า จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล เสริมแรงใจ และทักษะการรับประทานยาจับฟอสเฟต ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติและคู่มือการรับประทานยาจับฟอสเฟต ระยะเวลาการทดลอง 5 สัปดาห์ ประเมินผลการทดลองโดยใช้แบบสอบถามความสม่ำเสมอในการรับประทานยา (MARS) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติ Independent t-test

ผลการศึกษาก่อนการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตก่อนและหลังทดลองของกลุ่มทดลองเท่ากับ 20.82 (SD = 2.93) และ 24.55 (SD = 1.46) ตามลำดับ ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 21.60 (SD = 2.13) และ 22.37 (SD = 2.43) ตามลำดับ โดยพบว่าหลังการทดลองคะแนนความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟตในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.000$)

จากผลการวิจัยครั้งนี้พยาบาลสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้กับผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่รับประทานยาจับฟอสเฟตไม่สม่ำเสมอ และควรติดตามผลความสม่ำเสมอในการรับประทานยาในระยะยาว ซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมระดับฟอสเฟตในเลือดและป้องกัน โรคแทรกซ้อนจากภาวะฟอสเฟตในเลือดสูงต่อไป

คำสำคัญ : การให้ข้อมูล เสริมแรงใจและทักษะ/ ความสม่ำเสมอในการรับประทานยาจับฟอสเฟต / การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม